ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl samosoudkyní Mgr. Jarmilou Úředníčkovou v právní věci žalobkyně **J. H.**, proti žalovanému **Ministerstvu práce a sociálních věcí ČR,** se sídlem Praha 2, Na Poříčním právu 376/1, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 4.11.2015 č.j. MPSV-UM/29181/15/9S-MSK, o příspěvek na péči,

takto:

I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 4.11.2015 č.j. MPSV-UM/29181/15/9S-MSK se **zrušuje** a věc se **vrací** žalovanému k dalšímu řízení.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

Žalobou ze dne 18.12.2015 se žalobkyně domáhala zrušení v záhlaví označeného rozhodnutí žalovaného, kterým bylo rozhodnuto o odvolání žalobkyně proti rozhodnutí Úřadu práce – krajské pobočky v Ostravě ze dne 15.6.2015 č.j. 48142/2015/BRU, jímž byl zamítnut návrh žalobkyně na změnu výše přiznaného příspěvku na péči a současně rozhodnuto nadále poskytovat příspěvek na péči v původní výši 800 Kč měsíčně. Odvolání žalobkyně bylo zamítnuto a výše uvedené rozhodnutí bylo potvrzeno. Žalobkyně namítala, že posudkový lékař učinil závěr, že potřebuje pomoc z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu pouze při čtyřech základních potřebách, aniž by podrobněji zkoumal její zdravotní stav. Na

jednání nebyla přizvána, takže si nemohl učinit odpovídající představu o jejím zdravotním stavu. Posudkový lékař se zabýval otázkou zvládání základních životních potřeb pouze na základě zdravotnické dokumentace, nezohlednil však výsledek sociálního šetření, které bylo provedeno 16.3.2015 a nevzal v potaz zhoršení zdravotního stavu, neboť zkoumal starší zdravotní zprávy, když měl k dispozici zprávy z posledního půlroku, ve kterých se zhoršení zdravotního stavu konstatuje. Žalobkyně uvedla, že z lékařské dokumentace vyplývá, že trpí středně těžkou percepční vadou sluchu oboustranně, ztráta sluchu celkově 46,35 %, dle vyjádření očního lékaře může ztratit zrak, trpí otékáním dolních a horních končetin, což jí neumožňuje zvládat další základní životní potřeby níže uvedené, které nejsou citovány v napadeném rozhodnutí. K životní potřebě mobilita uvedla, že nezvládá chůzi krok za krokem, popřípadě i s přerušovanými zastávkami, v dosahu alespoň 200 m při zhoršujícím se otoku. K péči o zdraví poznamenala, že není schopna si sama provádět stanovená léčebná opatření, chystání léků. K péči o domácnost uvedla, že není schopna si obstarat běžný nákup, ovládat běžné domácí spotřebiče, uvařit si teplé jídlo a nápoj a vykonávat domácí práce.

Žalovaný v písemném vyjádření navrhl zamítnutí žaloby. Žalovaný zrekapituloval průběh řízení před správními orgány, konstatoval závěry posudkové lékařky Okresní správy sociálního zabezpečení v Bruntále, obsah posudku posudkové komise MPSV ze dne 7.10.2015. K základní životní potřebě mobilita uvedl, že žalobkyně nemá žádné omezení či postižení pohybového aparátu, zvládá plně mobilitu, včetně schodů, které musí zvládat v rozsahu 4 pater nahoru i dolů v domě bez výtahu, a proto byla základní životní potřeba za a) mobilita uznána jako zvladatelná. K životní potřebě za h) péče o zdraví posudková komise MPSV konstatovala, že se u žalobkyně jedná o vrozené postižení zraku, že dle odborných lékařských nálezů nedochází u žalobkyně ke zhoršení zraku, dle kontrolního vyšetření ze dne 18.11.2013 vidí vpravo s dalekohledem velmi dobře. Při kontrole dne 18.11.2013 uvedeno VOD 4 metry prsty, s dalekohledem vidí 5/5, VOS 3 metry prsty. Životní potřebu péče o zdraví posudková komise uznala jako zvladatelnou. Žalovaný poukázal na to, že posudková komise MPSV uznala, že žalobkyně nezvládá základní životní potřebu za j) péče o domácnost, dovodila, že žalobkyně nezvládne celkem 3 základní životní potřeby b) orientace, i) osobní aktivity, j) péče o domácnost, což znamená, že je i nadále považována za osobu závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni 1. Žalovaný dále odkázal na § 2 vyhlášky č. 505/2006 Sb., z něhož citoval s tím, že pro uznání závislosti v příslušné základní životní potřebě musí existovat příčinná souvislost mezi poruchou funkčních schopností z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu a pozbytím schopnosti zvládat základní životní potřeby v přijatelném standardu. K námitce žalobkyně, že nezvládá základní životní potřebu a) mobilita, žalovaný uvedl, že PK MPSV uvedla, že žalobkyně nemá žádné omezení či postižení pohybového aparátu, zvládá plně mobilitu, včetně schodů, které musí zvládat v rozsahu 4 pater nahoru i dolů v domě bez výtahu a dle lékařských nálezů nebyly zaznamenány poruchy funkce dolních končetin či otoky, je uváděna normální síla, tonus, trofika, taxe, hybnost a chůze bez kompenzačních pomůcek, proto byla základní životní potřeba a) mobilita uznána jako zvladatelná. K námitce žalobkyně, že nezvládá základní životní potřebu h) péče o zdraví s tím, že si není schopna sama provádět stanovená léčebná opatření a chystání léků, pak PK MPSV k tomu uvedla, že si žalobkyně léky z dávkovače bere sama, nemá žádná zvláštní režimová léčebná opatření, zvládne tedy i léčebný režim, proto byla tato potřeba PK MPSV uznána jako zvladatelná.

Krajský soud hodnotil nejen napadené rozhodnutí, ale i zákonnost správního řízení, které předcházelo vydání napadených rozhodnutí, dle skutkového a právního stavu k datu vydání napadeného rozhodnutí (§ 75 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního) a dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.

Ze správních spisů zjistil krajský soud následující skutečnosti. Rozhodnutím Úřadu práce ČR – krajské pobočky v Ostravě, kontaktní pracoviště Bruntál ze dne 15.6.2015 bylo na základě žádosti žalobkyně na změnu výše příspěvku na péči podaném dne 6.1.2015 rozhodnuto tak, že návrh na změnu výše příspěvku podaný dne 6.1.2015 se zamítá a příspěvek na péči bude poskytován v původní výši 800 Kč měsíčně. Správní orgán odkázal na posouzení stupně závislosti provedeného posudkovým lékařem Okresní správy sociálního zabezpečení v Bruntále, který vycházel ze zdravotnické dokumentace ošetřujícího lékaře MUDr. V. B. a nálezů odborných lékařů Mgr. S., neurologa MUDr. Š., ORL MUDr. V. ze dne 30.1.2015, doložené spisové dokumentace OSSZ a z podkladů sociálního šetření provedeného dne 16.3.2015. Posudkovou lékařkou MUDr. D. Z. bylo stanoveno, že z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobkyně potřebuje pomoc při následujících základních životních potřebách: orientace, komunikace, osobní aktivity, péče o domácnost a nezvládá celkem čtyři základní životní potřeby. Správní orgán konstatoval, že žalobkyně byla seznámena s podklady pro vydání rozhodnutí a vzhledem k tomu, že s nimi nesouhlasila a doložila další lékařskou zprávu a požádala o přehodnocení zdravotního stavu, posoudila její zdravotní stav opětovně posudková lékařka MUDr. D. Z. dne 2.6.2015. Doložené nálezy nepřinesly nové posudkově významné skutečnosti pro hodnocení zdravotního stavu v požadovaném období. Správní orgán konstatoval, že žalobkyně poté již nevyužila možnosti podle § 36 odst. 3 správního řádu vyjádřit se k podkladům rozhodnutí. Správní orgán I. stupně odkazem na § 8 odst. 2 písm. a) zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů uzavřel, že se nezměnily skutečnosti rozhodné pro výši příspěvku tak, aby příspěvek na péči mohl být zvýšen, neboť bylo zjištěno, že se nezměnil stupeň závislosti a žalobkyně je nadále považována za osobu závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni I (lehká závislost).

Proti rozhodnutí Úřadu práce ČR – krajské pobočky v Ostravě, kontaktního pracoviště Bruntál podala žalobkyně odvolání s tím, že nezvládá i další životní potřeby, a to mobilita a péče o zdraví. O odvolání rozhodl žalovaný nyní žalobou napadeným rozhodnutím ze dne 4.11.2015 č.j. MPSV-UM/29181/15/DS-MSK a odvolání zamítl a výše uvedené rozhodnutí potvrdil. Žalovaný jako odvolací správní orgán si vyžádal posouzení zdravotního stavu žalobkyně Posudkovou komisí Ministerstva práce a sociálních věcí ČR, která v posudku ze dne 7.10.2015 učinila závěr, že jako nezvládané uznává tři základní životní potřeby b) orientace, i) osobní aktivity, j) péče o domácnost a jedná se o závislost na péči jiné fyzické osoby ve stupni I (lehká závislost). Posudková komise vycházela jednak z nálezů praktického lékaře, odborných lékařů, psychologického vyšetření ze dne 22.1.2015 a sociálního šetření ze dne 16.3.2015, přičemž jednotlivé podklady specifikovala v odůvodnění. K základní životní potřebě komunikace posudková komise uvedla, že při komunikaci není žádný problém, žalobkyně má speciálně upravené PC s hlasovým výstupem. Odkazem na nález praktického lékaře ze dne 3.4.2015, z něhož plyne, že žalobkyně je bez pravidelné medikace, je orientovaná, psychika je bez alterace, je bez klidové dušnosti, dolní končetiny jsou bez otoků, je schopna chůze bez opěrných pomůcek a

dále na sociální šetření ze dne 16.3.2015, kdy bylo zjištěno, že žalobkyně bydlí v domě bez výtahu ve 4. patře, schody zvládá směrem nahoru i dolů s přidržováním zábradlí, dobře se orientuje ve známém prostředí, na hodiny nevidí, má speciální mobil, a k námitce žalobkyně v odvolání ohledně mobility, posudková komise učinila závěr, že žalobkyně nemá žádné omezení či postižení pohybového aparátu, plně zvládá mobilitu včetně schodů, které musí zvládat v rozsahu 4 pater nahoru a dolů v domě bez výtahu. K péči o zdraví posudková komise konstatovala, že žalobkyně léky z dávkovače bere sama, nemá žádná zvláštní režimová léčebná opatření, tudíž zvládá léčebný režim. Žalovaný považoval posudek posudkové komise za úplný, objektivní a přesvědčivý a dospěl k závěru, že žalobkyně je osobou závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni I (lehká závislost), neboť nezvládá tři základní životní potřeby b) orientace, i) osobní aktivity, j) péče o domácnost.

Ze správního spisu plyne, že žalobkyni dne 19.10.2015 bylo doručeno vyrozumění o právu vyjádřit se k podkladům rozhodnutí s tím, že novým podkladem je posudek o stupni závislosti vypracovaný dne 7.10.2015 posudkovou komisí. Tohoto práva žalobkyně nevyužila a dne 4.11.2015 žalovaný vydal žalobou napadené rozhodnutí.

Ze spisu se dále podává, a to z informace ze záznamu ze sociálního šetření ze dne 16.3.2015, že žalobkyně bydlí v činžovním domě ve 4. podlaží, kde není výtah. V záznamu je konstatováno, že s přibývajícím věkem se u žalobkyně objevily bolesti nohou z důvodu lymfatických změn. Bolesti přecházejí do páteře a od páteře má mít také bolesti hlavy. Po bytě chodí normálně, když má absolvovat schodiště, aby se dostala do bytu, tak se musí přidržovat zábradlí. Schody tedy zvládne jak nahoru, tak dolů, ale má u toho bolesti, někdy víc a někdy míň. Pokud je jí zdravotně lépe, tak dokáže vodit i dceru do školy. Má velmi špatný zrak a chodí s hluchoslepeckou holí. Většinou však využívá svého asistenta Ing. Š. K péči o zdraví je uvedeno, že žalobkyně není mentálně poškozená, vnímá vše, co má lékařem stanoveno. Díky problémům se zrakem používá druhou osobu k tomu, aby jí nachystala tablety do lékového pořadače, a odtud si už sama dovede léky brát. Lékaři má doporučeno používat různé kompenzační prostředky. V záznamu o sociálním šetření je dále uvedeno, že k chůzi po venku musí používat hluchoslepeckou hůl, silné dioptrické brýle, pro komunikaci používá mobilní telefon s hlasovým výstupem a také PC s lupou a hlasovým výstupem.

Podle ust. § 9 odst. 1 zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů, při posuzování stupně závislosti se hodnotí schopnost zvládat tyto základní životní potřeby: a) mobilita, b) orientace, c) komunikace, d) stravování, e) oblékání a obouvání, f) tělesná hygiena, g) výkon fyziologické potřeby, h) péče o zdraví, i) osobní aktivity, j) péče o domácnost.

Podle § 9 odst. 2 téhož zákona, schopnost zvládat základní životní potřebu uvedenou v odstavci 1 písm. h) (péče o zdraví) se hodnotí ve vztahu ke konkrétnímu zdravotnímu postižení a režimu stanovenému ošetřujícím lékařem.

Podle § 9 odst. 4 téhož zákona, při hodnocení schopnosti zvládat základní životní potřeby se hodnotí funkční dopad dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu na schopnost zvládat základní životní potřeby; přitom se nepřihlíží k pomoci, dohledu

nebo péči, která nevyplývá z funkčního dopadu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu.

Podle § 9 odst. 5 citovaného zákona, pro uznání závislosti v příslušné základní životní potřebě musí existovat příčinná souvislost mezi poruchou funkčních schopností z důvodu nepříznivého zdravotního stavu a pozbytím schopnosti zvládat základní životní potřebu v přijatelném standardu. Funkční schopnosti se hodnotí s využíváním zachovaných potenciálů a kompetencí fyzické osoby a využíváním běžně dostupných pomůcek, prostředků, předmětů denní potřeby nebo vybavení v domácnosti, veřejných prostor nebo s využitím zdravotnického prostředku.

Podle § 1 odst. 1 vyhlášky č. 505/2006 Sb., ve znění pozdějších předpisů, kterou se provádí některá ustanovení zákona o sociálních službách, schopnost osoby zvládat základní životní potřeby se pro účely stanovení stupně závislosti hodnotí podle aktivit, které jsou pro jednotlivé základní životní potřeby vymezeny v příloze č. 1 k této vyhlášce.

Podle § 2 odst. 1 téže vyhlášky, při hodnocení schopnosti osoby zvládat základní životní potřeby se posuzuje, zda z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu je rozsah duševních, mentálních, tělesných a smyslových funkčních schopností dostatečný k pravidelnému zvládání základní životní potřeby a zda je fyzická osoba schopna rozpoznat, provést a zkontrolovat správnost zvládnutí základní životní potřeby. Přitom se přihlíží k tomu, zda dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav trvale ovlivňuje funkční schopnosti, k výsledku rehabilitace a k adaptaci na zdravotní postižení.

Podle přílohy 1 k vyhlášce č. 505/2006 Sb., která blíže vymezuje schopnosti zvládat základní životní potřeby:
a) Mobilita:
Za schopnost zvládat tuto základní životní potřebu se považuje stav, kdy osoba je schopna zvládat vstávání a usedání, stoj, zaujímat polohy, pohybovat se chůzí krok za krokem, popřípadě i s přerušováním zastávkami, v dosahu alespoň 200 m, a to i po nerovném povrchu, chůzi po schodech v rozsahu jednoho patra směrem nahoru i dolů, používat dopravní prostředky včetně bariérových,
h) Péče o zdraví:
Za schopnost zvládat tuto základní životní potřebu se považuje stav, kdy osoba je schopna dodržovat stanovený léčebný režim, provádět stanovená léčebná a ošetřovatelská opatření a používat k tomu potřebné léky, pomůcky.

Krajský soud k žalobní námitce žalobkyně, že nezvládá základní životní potřebu c) péče o domácnost, odkazuje na shora uvedená odůvodnění rozhodnutí správních orgánů obou stupňů, z nichž vyplývá zcela jednoznačný závěr o tom, že správní orgán I. stupně a žalovaný v žalobou napadeném rozhodnutí učinili závěr, že žalobkyně tuto základní životní potřebu nezvládá. Není tedy pravdou, že by správní orgány učinily závěr opačný, jak tvrdí žalobkyně. Žalobní námitka žalobkyně tak není důvodná.

Co se týče základní životní potřeby a) mobilita, má soud za to, že žalovaný v napadeném rozhodnutí vysvětlil, na základě jakých úvah dospěl k názoru, že žalobkyně zvládá tuto základní životní potřebu, přičemž převzal závěry posudku

Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí, které soud ve vztahu k této životní potřebě považuje za přesvědčivé i ve shodě s tím, co bylo zjištěno, jak z lékařských zpráv, tak i při sociálním šetření. Z nich plyne, že žalobkyně nemá žádné omezení či postižení pohybového aparátu, plně zvládá mobilitu včetně schodů, které musí zvládat v rozsahu čtyř pater nahoru i dolů v domě bez výtahu, chodí bez opěrných pomůcek, sociálním šetřením bylo zjištěno, že používá i dopravní prostředky. Soud dospěl k závěru, že nutnost doprovodu žalobkyně, zejména v cizím prostředí, není dána její fyzickou neschopností, nýbrž neschopností orientace dané postižením sluchu a zraku, takže stěžejní příčinou nutnosti doprovodu není neschopnost fyzická, nýbrž neschopnost smyslová, která byla hodnocena v rámci základní životní potřeby orientace, která byla správními orgány uznána jako nezvládaná.

Co se týče namítané základní životní potřeby h) péče o zdraví, soud uvádí, že ve smyslu přílohy 1 citované vyhlášky č. 505/2006 Sb., ve znění pozdějších předpisů a za schopnost zvládat tuto základní životní potřebu považuje stav, kdy osoba je schopna dodržovat stanovený léčebný režim, provádět stanovená léčebná a ošetřovatelská opatření a používat k tomu potřebné léky, pomůcky. Krajský soud dospěl k závěru, že posudek Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí je ve vztahu k posouzení této životní potřeby neúplný a nepřesvědčivý, neboť posudková komise MPSV nezohlednila dopad zrakového postižení žalobkyně na zvládnutí základní životní potřeby péče o zdraví. Žalobkyně, jak plyne z posudku o zdravotním stavu ze dne 12.5.2015, trpí trvalým postižením zraku v rozmezí praktické slepoty, Posudková komise se bez podrobnějšího odůvodnění omezila na lakonický závěr, že žalobkyně léky z dávkovače bere sama, nemá žádná zvláštní režimová opatření, tudíž zvládá léčebný režim. Zde soud poznamenává, že ze záznamu o sociálním šetření ze dne 16.3.2015 přitom vyplývá, že žalobkyně používá druhou osobu k tomu, aby jí nachystala tablety do lékového pořadače a odtud si už sama dovede léky brát. Z uvedeného je zřejmé, že žalobkyně sama bez pomoci jiné osoby dávkování léků nezvládá. Za této situace je nutné považovat posudek posudkové komise ve shora uvedeném rozsahu za neúplný, nepřesvědčivý, neboť se dostatečně nevypořádal se zhodnocením podmínek zvládání všech aktivit nutných pro obstarání základní životní potřeby péče o zdraví. Soud proto uzavírá, že žalovaný při svém rozhodování vycházel z neúplně zjištěného skutkového stavu věci a napadené rozhodnutí tak bylo nutno pro nepřezkoumatelnost pro nedostatek důvodů zrušit. V dalším řízení bude třeba posudkové závěry posudkové komise doplnit tak, aby z nich bylo zřejmé, z jakých důvodů žalobkyně zvládá či nezvládá bez pomoci jiné osoby aktivity v rámci péče o zdraví.

Výrok o náhradě nákladů řízení je odůvodněn ust. § 60 odst. 1 s.ř.s. Krajský soud o nákladech řízení rozhodl tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť procesně úspěšné žalobkyni prokazatelně v souvislosti s tímto řízením žádné náklady nevznikly.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí **l z e** podat kasační stížnost ve lhůtě do dvou týdnů ode dne doručení tohoto rozhodnutí. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Brno, Moravské náměstí č. 6. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s.ř.s.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Ostravě dne 23.2.2016

Mgr. Jarmila Úředníčková
samosoudkyně